Dodatek tygodniowy

przy Gazecie Lwowskiej.

Nro. 29. Dnia 21. Lipca 1855.

Składka na dóm roboczy we Lwowie.

Już kilkakrotnie wspominaliśmy z jakiem wylaniem Szlachta galicyjska przyjmowała Jego ces. kól. apostolską Mość Najmiłościwszego Pana i Cesarza we Lwowie. Na pierwszą wieść zapowiedzianego przybycia Monarchy do stolicy kraju, natychmiast zawiązał się komitet z obecnych pod porę Obywateli ziemskich we Lwowie, zaprosił dla wzmocnienia się innych bawiących na wsi, i wespół:

HHr. Russocki Włodzimierz, Fredro Henryk, Fredro Edward, Siemieński Konstanty i Baworowski Wiktor; Br. Hagen Gustaw; WW. Korytowski Erazm,*) Cielecki Alfred, Kraiński Maurycy, Laskowski Felicyan i Wysłobocki Hieronim;

zajęli się, po zasięgnionem przyzwoleniu Jego Excelencyi Pana Namiestnika jw. Hr. Gołuchowskiego, ułożeniem i wykonaniem programu, otworzyli subskrypcyę na pokrycie kosztów do równie świetnego jak i dla całego kraju zaszczytnego festynu, gdyż udowodniał gorliwość, szczerą przychylność i serdeczną radość Szlachty galicyjskiej w podejmowaniu Jego ces. król. apost. Mości w własnej stolicy kraju. Natychmiast po otwarciu subskrypcyi przystąpili do wkładki:

JJWW. i WW. *Gorajski* Józef skarbnik korony, *Korytowski* Erazm, *Kraiński* Maurycy, *Cielecki* Alfred, *Pietruski* Teofil, *Orłowski* Felix, *Laskowski* Felicyan dyrektor Tow. kred. — HHr. *Fredro* Henryk, *Łoś* Włodzimirz, *Piniński* Konstanty, *Fredro* Edward c. k. podkomorzy, *Fredro* Edward Ksawery, *Badeni* Aleksander, *Russocki* Włodzimirz c. k. podkomorzy, Deputat Stan. *Siemieński* Konstanty, *Golejowski* Adam, JE. *Komorowski* Cypryan; — Br. *Hagen* Gustaw c. k. podkomorzy; — WW. *Trzcińki* Piotr, *Oczosalski* Stefan, *Krzeczunowicz* Koruel, *Janiszewski* Julian, *Polanowski* Alexander, *Wysłobocki* Hieronim dyr. Tow. kred., *Tustanowski* Michał adw. krajowy, *Romaszkan* Piotr, *Romaszkan* August, *Drzewiecki* Józef, *Borkowski* Włodzimirz c. k. podkomorzy, JE. *Baraniecki* Łukasz Arcybiskup lwowski; — HH. *Krasicki* Kazimierz dyrek. Tow. kred., *Łoś* Tadeusz, JE. *Mier* Felix najwyższy podkomorzy koronny, *Mier* Felix c. k. podkomorzy, *Mier* Henryk c. k. podkomorzy, *Starzeński* Michał, *Baworowski* Wiktor, *Starzeński* Leopold, *Zabielski* Ludwik, — WW. *Zawadzki* Antoni, *Zawadzki* Piotr, *Zawadzki* Marcin, *Niezabitowski* Włodzimiers, *Onyszkiewicz* Rudolf, *Laskowski* Felicyan dyrek. Tow. kred., *Kriegshaber* Antoni kapitan wojsk austr., *Kielanowski* Tytus, *Komarnicki* Bolesław, *Würht* kapitan, *Cielecki* Leopold, *Obniski* Wiktor, *Janiszewski* Bonifacy, *Urbański* Rudolf — HHr. *Baworowski* Włodzimirz, *Komorowski* Piotr, *Karnicki* Teodor, *Dzieduszycki* Włodzimirz, *Wodzicki* Kazimierz, *Żeleński* Wit c. k. podkomorzy, JE. *Lewicki* Kajetan najwyższy sokolnik koronny, *Dzieduszycki* Juliusz, *Stadnicki* Jan, *Potocki* Stanisław, — WW. *Korzeniowski* Aleksander, *Podlewski* Waleryan, *Krzeczunowicz* Waleryan, *Tyszkowski* Jan, *Zaklika* Edward, *Szeliski* Kazimierz, *Jastrzębski* Józef, *Wiszniewski* Tadeusz, *Wolański* Mikołaj, *Singer* de *Wyssogórski* Karol.

Wyprawa festynu, za przyczynieniem się znakomitych tylu obywateli ziemskich, powiodła się najpomyślniej, i mamy w pamięci z jak świetną uroczystością podejmowano Miłościwego Pana na górze niegdyś zamkowej dziś Imienia Jego Mości Cesarza. Lecz życzeniem oprócz tego było Szlachty galicyjskiej utrwalić wieczyście pamięć łaskawego pobytu Jego ces. król. apostolskiej Mości w stolicy kraju, i przywiązać pamięć odwiedzin Monarchy do dzieła, któreby w potomne czasy świadczyło o chęciach poświęcenia się obywatelstwa w imię Monarchy swego.

Właśnie pod porę miasto Lwów zajmowało się myślą zebrania funduszu na wystawienie Domu roboczego i pracy przymusowej równie ku wsparciu biednych i zapobieżeniu żebractwa, jak też dla uchylenia wałęstwa ludzi bez zatrudnienia bądź z ubóstwa bądź próżniactwa; — a Najjaśniejszy Pan zawiadomiony o zamiarach miasta, zezwolić raczył na założenie Instytutu pod zaszczytem Imienia Swojej c. k. apost. Osoby.

Jeszcze z początkiem upłynionej zimy powstała myśl tego zakładu, gdy zaprowadzano Dom przytułku i garkuchnie publiczne dla żebractwa i ludzi bez sposobu. I wtedy Szlachta była między pierwszymi, którzy szczodrością daru nieśli ulgę ubóstwu, jak też o tem świadczą zapisy złożonych darów w kronice pisma naszego. W tej zaś chwili postanowiła Szlachta znaczniejszym darem przyczynić się do powziętego zamiaru miasta, — i na cześć i w pamięć pobytu Jego ces. król. apostolskiej Mości złożyli między sobą sumę 10.685 złr., ażeby piękne przedsięwzięcie miasta nie upadło, owszem ku wsparciu i uldze ubóstwa jak najśpieszniej przyjść mogło do skutku, a Instytut zaszczycony Imieniem Najjaśniejszego Pana wzniósł się i urosł.

Lista subskrypcyjna na dom roboczy, którą czytamy, podaje następujące Imiona Dobroczyńców z wykazaniem kwoty subskrybowanej:

Jego Excelencya p. Namiestnik JW. Agenor Hr. *Gołuchowski* 500 złr. — JE. ksiądz Arcybiskup Łukasz *Baraniecki* 800 złr. — JE. Hr. *Lewicki* Kajetan 1000 złr. — Hr. *Potocki* Stanisław 500 złr. — Hr. Wit *Żeleński* 500 złr. — Hr. Włodzimierz *Baworowski* 500 złr. — WW. Erazm *Korytowski* 500 złr. — Bolesław *Komarnicki* 500 złr. — Włodzimierz *Borkowski*, podkomorzy 300 złr. — Waleryan *Podlewski* 300 złr. — Aleksander *Jazwiński* 500 złr. — Hr. Włodzimierz *Russocki*, podkomorzy 200 złr. — Hr. Kazimierz *Krasicki* 200 złr. — Hr. Konstantyn *Siemieński*, podkomorzy 200 złr. — Hr. Juliusz *Dzieduszycki* 200 złr. — WW. Aleksander *Polanowski* 200 złr. — *Kielanowski* Tytus 200 złr. — Waleryan *Krzeczunowicz* 210 złr. — Michał *Tustanowski* 200 złr. — Alfred *Cielecki* 200 złr. — *Romaszkan* Piotr 200 złr. — Br. *Hagen* Gustaw, podkomorzy 200 złr. — Hr. *Badeni* Aleksander 200 złr. — Hr. Piotr *Komorowski* 100 złr. — Hr. Leopold *Starzeński* 100 złr. — Hr. Michał *Starzeński* 100 złr. — Hr. *Fredro* Henryk 100 złr. — Hr. *Dzieduszycki* Włodzimirz 500 złr. — WW. Józef *Drzewiecki* 100 — Bonifacy *Janiszewski* 100 złr. — Rudolf *Urbański* 100 złr. — Rudolf *Onyszkiewicz* 100 złr. — *Szeliski* Kaźmierz 100 złr. — *Jastrzębski* Józef 100 złr. — *Wiśniewski* Tadeusz 100 złr. — *Jędrzejewicz* Kazimirz 100 złr. — *Kriegshaber* Antoni 100 złr. — *Obniski* Wiktor 100 złr. — *Korzeniowski* Aleksander 100 złr. — *Trzcinski* Piotr 100 złr. — Maurycy *Kraiński* 100 złr. — X. kanonik *Barwinski* 10 złr. — Felicyan *Laskowski* 20 złr. — *Bocheński* Wiktoryn z Żurowa 25 złr. — Leopold *Cielecki* 120 złr.

Jaką łaskę w oczach Jego ces. król. apostolskiej Mości znalazła ta gorliwość Szlachty galicyjskiej, zaświadcza pismo Najmiłościwszego Pana wydane d. 8. lipca r. b. w Przemyślu do JE. p. Namiestnika jw. Hr. Agenora Gołuchowskiego. (Ob. N. 155 Gaz. lw.)

*) W Nr. 148 G. l. przez pomyłkę opuszczony.

Rzut oka na prawodawstwo Austryi w r. 1853.

(Ciąg dalszy. Obacz Nr. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 25, 26 i 28 Dod. tygod.)

IV. Zaprowadzenie patentu względem domokrąztwa na pograniczu wojskowem.

Odrębna konstytucya pogranicza wojskowego i przeznaczenie tamtejszej męzkiej ludności do służby wojskowej, jest powodem że wiele ustaw, luboć w głównych zasadach zgodne są z powszechnem prawodawstwem, jednak w przeprowadzeniu w tej części monarchyi ulegać muszą pewnym modyfikacyom. Takiej modyfikacyi uległ powszechny patent względem domokrąztwa na pograniczu wojskowem.

Postanowiono bowiem, że w tej części monarchii udzielone być może upoważnienie do handlu domokrążnego kompetentom od dwudziestego czwartego roku, podczas gdy w innych krajach koronnych podobne upoważnienie udziela się tylko osobom mającym przeszło lat trzydzieści.

V. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 1. kwietnia 1853.

Względem cementowania instrumentów do oznaczania mocy wódki i okowity dla celów urzędowych lub w handlu, zupełnie według tych samych przepisów jakie istnieją względem cementowania miary i wagi. To rozporządzenie obowiązujące jest tylko dla prowincyi nie węgierskich, gdzie cementowanie już jest uregulowane, a widocznym celem odnośnych przepisów jest zapobiegać oszukaństwu w handlu wódką i spirytusem. Według tego rozporządzenia wolno w handlu używać tylko urzędownie weryfikowanych alkoholometrów, a cementowanie należy do odnośnych urzędów stołecznych, którym udzielono w tym względzie osobne instrukcye.

VI. Cesarski patent z dnia 2. maja 1853, mocą którego począwszy od r. 1853 zaprowadzono w Węgrzech, w województwie Serbskiem i Temeskim banacie prowizoryczny kataster dla wymiaru podatku gruntowego i wymierzono podatek gruntowy po 16 od sta czystego dochodu.

Jednem z najobfitszych i najtrwalszych źródeł dochodów państwa jest bez wątpienia pobór podatku od czystego dochodu z produkcyi rolniczej, co roku wydaje natura swe skarby w mniejszej lub większej ilości, która według przecięcia pewnego okresu lat dość dokładnie obliczyć można. Ale dochód ten zawisł od uprawy i gatunku gleby, tudzież od kosztów produkcyi; inną korzyść pociąga właściciel z lasów, a inną z winnic i z uprawy zboża, z uprawy żyta jest inna jak z uprawy owsa lub siana. Chcąc oznaczyć czysty dochód posiadłości ziemskiej w ogóle, a pojedynczych posiadaczy w szczególności, należy wykazać przestrzeń, gatunek uprawy, koszta produkcyi i brutto dochód z gruntu, co w kraju liczącym kilkaset mil kwadratowych wymaga dłuższego czasu, zwłaszcza jeżeli kataster odbywać się ma według ścisłych zasad geometrycznych z wykazaniem kosztów produkcyi i dochodów według dłuższego przeciętego peryodu. Ale nim tak zwany stały kataster przyjdzie do skutku, niemoże państwo obejść się bez podatku gruntowego. Wymierzają się więc podatki gruntowe według takzwanego prowizorycznego katastru za pomocą fasyi ze strony posiadaczy i z zasiąganiem zdania komisarzy detaksacyjnych z rozmaitych gmin. Taki kataster przedsięwzięto w roku 1820 w krajach niemieckich i sławiańskich, a to samo nastąpiło w latach 1850 — 1853 w Węgrzech. Wyraz: „Prowizoryum podatku gruntowego“ znany jest w naszym kraju i takie prowizoryum zaprowadzono od roku 1853 w Węgrzech. Już sama nazwa „Prowizoryum“ oznacza przemijającą trwałość, mianowicie aż do zupełnego ukończenia technicznego pomiaru, do wykończenia map i taryfy. Prowizoryum podatku gruntowego ma niejedną wadę, to jest rzeczą uznaną, ale z dwojga złych wybiera się mniejsze, albowiem musiano koniecznie oznaczyć normę według której właściciele gruntów podzielać mają ciężary państwa. Ale wady prowizoryum podatku gruntowego przynoszą szkodę tylko finansom państwa, nie zaś kontrybuentom, gdyż państwo niechcąc nadwerężać niczyich interesów z największą w tym względzie postępuje słusznością.

VII. Cesarski patent z dnia 31. marca 1853, mocą którego zniesiony został monopol saletry, monopol zaś prochu nadal został utrzymany.

Monopolia w fabrykacyi lub handlu są ograniczeniami zarobku prywatnego, które tylko tam usprawiedliwić się dają, gdzie zachodzą przeważające względy finansowe lub inne interesa publiczne. Obecnie istnieją w Austryi tylko trzy monopolia państwa, mianowicie monopol tytoniu, soli i prochu; pierwsze dwa ze względów finansowych, ostatni zaś ze względu na zewnętrzne i wewnętrzne bezpieczeństwo państwa. Dopóki saletra głównie używana była do fabrykacyi prochu, dopóty istniał monopol saletry podobnie jak monopol prochu; ale odkąd z postępem chemii technicznej saletra stała się ważnym artykułem w wielu fabrykatach, odtąd widział się rząd spowodowanym znieść monopol saletry i zatrzymać tylko monopol prochu. Do fabrykacyi saletry potrzeba obecnie pozwolenia władzy politycznej; do sprzedaży saletry są upoważnieni kupcy, hurtownicy, aptekarze i trafikanci prochu, jednak zawsze pod pewną kontrolą władz politycznych i finansowych.

VIII. Przepisy względem postępowania przy egzekwowaniu zaległych podatków stałych za pomocą wojska.

Rząd chcąc ściśle dopełniać swych zobowiązań co do wypłaty rozmaitych należytości, musi mieć staranie o to, ażeby wszelkie podatki regularnie wpływały do kas państwa; kto w tym względzie niedopełnia swego obowiązku, przeciw temu muszą być użyte środki przymusowe. Przy stałych podatkach jest jak wiadomo tok egzekucyi następujący: **pierwszy stopień** egzekucya wojskowa, mianowicie przez pierwsze siedm dni za pojedynczą, przez ostatnie siedm dni za podwójną opłatą po 12 kr. dziennie, przyczem żołnierzowi przychodzącemu na egzekucyę należy dać bezpłatnie kwaterę i obiad; **drugi stopień** fantowanie; **trzeci stopień** sekwestracya.

Ponieważ podatki wymierzone są według zdolności płacenia i według zarobku, przeto przypuszczać można w ogóle, że ci co się ociągają z płaceniem podatków, sami temu są winni, a przeto prawnemi środkami zmuszać ich należy do pełnienia obowiązku. Są wszakże wyjątki, gdzie kontrybuenci bez własnej winy dla nieprzewidzianych wypadków nie są w stanie płacić podatku, jednak po największej części przypisywać należy restancye podatkowe opieszałości, niedbalstwu lub nieznajomości istniejących ustaw; w wielu więc wypadkach może kontrybuent z łatwością uniknąć egzekucyi, jeżeli tylko ściśle się trzyma przepisów podatkowych.

IX i X. Uchwały wys. ministerstwa finansów z dnia 7. i 24. czerwca 1853 zawierające postanowienia ku sprostowaniu i przyśpieszeniu postępowania celnego i kontroli, tudzież ku ułatwieniu obrotu handlowego w całej monarchyi.

Znaczenie i doniosłość tych uchwał wyjaśniliśmy obszernie w tem piśmie (Ob. N. 26, st. 99. Dodat. tyg. r. 1853); tutaj dostatecznem będzie nadmienić, że przepisana nowa manipulacya celna, która z pierwszym sierpnia r. 1853 została zaprowadzona, tę wielką ma zaletę, iż oszczędza wiele czasu i wydatków tak skarbowi państwa jak i stronom prywatnym, a kontrola obrotu oclonych towarów wewnątrz kraju rzeczywiście na minimum została zredukowana. Dobroczynne skutki tych nowych ustanowień w obrocie handlowym najlepiej zdołają ocenić ci, którzy codziennie zajęci są deklarowaniem towarów, wydobywaniem przesyłek kupieckich ze składów urzędowych i w ogóle przesyłaniem towarów.

XI. Cesarskie rozporządzenie z dnia 8. czerwca 1853, mocą którego miara niższo-austryacka (wiadra i mece) uznana została miarą legalną także w królestwie Węgier, w województwie Serbskiem i Temeskim Banacie.

XII. Cesarskie rozporządzenie z dnia 11. listopada 1853 mocą którego niższo-austryacka miara i waga (na mece, wiadra, sążnie, łokcie, funty) uznana została jedynie legalną miarą i wagą w obwodzie cywilnej administracyi w Kroacyi i Slawonii.

XIII. Rozporządzenie ministeryalne z dnia 18. listopada 1853, mocą którego przepisano, że począwszy od 1. maja 1854, każdy kupiec bławatnych towarów na żądanie kupującego obowiązany jest mierzyć swój towar łokciem wiedeńskim.

Z powyższych rozporządzeń okazuje się dążenie rządu, zaprowadzić wszędzie w całem państwie jednaką miarę i wagę. Ta reforma, jakkolwiek z pozoru mało znacząca, ma jednak w rzeczywistości wielkie praktyczne znaczenie. Dopokąd obrót handlowy niebył znaczny, tylko sąsiad z sąsiadem, wieś z wsią komunikowały, dopóki obwody rządowe były małe, a kilka domów handlowych reprezentowało handel świata, dopóty naturalną było rzeczą, że w miarach i wagach najrozmaitsze istniały stopniowania, każdy prawie gatunek towaru miał właściwą miarę, każde miasteczko odrębną praktykę; ale z ulepszeniem środków komunikacyjnych, z wzrastaniem potrzeb, z rozszerzeniem obrotu handlowego musiano obok miar miejscowych zaprowadzić miary powszechniej uznane i używane, inaczej bowiem niezmierna zachodziłaby trudność w zawieraniu kontraktów kupna i zamiany, na czemby handel najwięcej ucierpiał. Doświadczenie uczy że rozmaite okręgi i kraje, które tworzą wielkie państwo z trudnością zarzucają dawne zwyczaje, dawne swe miary i wagi; prakty-

czna potrzeba zaprowadziłaby tylko zwolna zbawienną reformę; w takim razie obowiązkiem jest rządów użyć swej powagi i na korzyść ogółu pokonywać zakorzenione przesądy osób pojedynczych. Austrya zostaje już teraz w ścisłej komunikacyi z niemieckim związkiem celnym i z innemi sąsiedniemi państwami. Niezbędną przeto jest rzeczą zaprowadzić w całem państwie stopniowo jedną miarę i wagę, tak jak już zaprowadzono jedną stopę menniczą, jedną ustawę względem kontraktów, jeden kodeks karny. (D.c.n.)

Gorzelnie i browary krajowe.

Wydatek w maju 1855 — 1854.

(Obacz Nr. 2, 8, 12, 16, 19, 20 i 24 Dod. tygodniowego.)

Nr.	Okręgi kameralne	Wódka: Ilość gorz. w maju 1855	Ilość wiader zacieru w maju 1855	Ilość gorz. w maju 1854	Ilość wiader zacieru w maju 1854	Zestawienie w maju 1855: Zajętych gorzelni więc.	Zajętych gorzelni mniej	Wydanych wiader zacieru więcej	Wydanych wiader zacieru mniej	Piwo: Ilość bro. w maju 1855	Wywarzono wiader piwa w maju 1855	Ilość bro. w maju 1854	Wywarzono wiader piwa w maju 1854	Zestawienie w maju 1855: Zajętych browarów więc.	Zajętych browarów mniej	Wydanych wiader piwa więcej	Wydanych wiader piwa mniej
1	Bochnia	1	1,210	—	—	1	—	1210	—	12	3729	14	$2693^{10}/..$	—	2	$1035^{30}/$	—
2	Brody	22	44,333	21	$49697^{20}/$	1	—	—	$5364^{20}/..$	18	3658	18	$2728^{3}/..$	—	—	$929^{37}/$	—
3	Brzeżany	17	34,219	23	$49300^{20}/$	—	6	—	$15081^{20}/..$	13	$3573^{20}/..$	11	$1628^{2}/..$	2	—	$1945^{18}/$	—
4	Czerniowce	65	$164821^{20}/$	69	$160341^{20}/$	—	4	4480	—	18	8699	17	$5373^{8}/..$	1	—	$3325^{32}/$	—
5	Jasło	—	—	—	—	—	—	—	—	7	368	11	$492^{4}/..$	—	4	—	$124^{4}/..$
6	Kołomyja	87	55,619	88	$60909^{20}/$	—	1	—	$5290^{20}/..$	9	2636	9	$1471^{30}/..$	—	—	$1164^{10}/$	—
7	Kraków	1	1125	1	138	—	—	987	—	6	608	6	$490^{27}/..$	—	—	$117^{13}/$	—
8	Lwów	—	—	1	3,193	—	1	—	3193	6	2449	7	$2424^{9}/..$	—	1	$24^{31}/$	—
9	Nowy Sacz	—	—	1	532	—	1	—	532	10	620	12	$812^{10}/..$	—	2	—	$192^{10}/..$
10	Przemyśl	4	4,775	6	$10201^{20}/$	—	2	—	$5426^{20}/..$	16	4952	15	$2094^{10}/..$	1	—	$2857^{30}/$	—
11	Rzeszów	6	4,213	2	666	4	—	3547	—	21	2548	26	$1820^{8}/..$	—	5	$727^{32}/$	—
12	Sambor	2	2,619	4	14578	—	2	—	11959	7	2307	5	$940^{20}/..$	2	—	$1366^{20}/$	—
13	Sanok	2	1,676	3	3752	—	1	—	2076	9	728	7	$575^{28}/..$	2	—	$152^{12}/$	—
14	Stanisławów	50	38,133	60	$88026/^{20}$	—	10	—	$49893^{20}/..$	13	$4373^{20}/..$	13	$3639^{9}/..$	—	—	734^{11}	—
15	Stryj	16	$55,684^{20}/$	18	55715	—	2	—	$30^{20}/..$	11	3344	11	$2207^{32}/..$	—	—	$1136^{8}/$	—
16	Tarnopol	70	$202315^{20}/$	71	212605	—	1	—	$10289^{20}/..$	24	8598	22	$4530^{22}/..$	2	—	$4067^{18}/$	—
17	Tarnów	1	37	—	—	1	—	37	—	10	1342	10	$1259^{28}/..$	—	—	$82^{12}/$	—
18	Wadowice	5	4378	2	1230	3	—	3148	—	15	2882	19	$2600^{6}/..$	—	4	$281^{34}/$	—
19	Żółkiew	5	7221	3	1329	2	—	5892	—	12	$1825^{30}/..$	12	$1409^{16}/..$	—	—	$416^{4}/$:	—
	Razem	354	$622379^{20}/$	373	712215	—	19	—	$89835^{20}/..$	237	$59240^{20}/..$	245	$39191^{2}/..$	—	8	$20,049^{18}/$	—
	Do tego produkcya w mięście Lwowie:									9	4288	12	$5152^{3}/..$	—	3	—	864
	w Krakowie:									7	2777	6	$2476^{32}/..$	1	—	300	—
	Razem:									16	7065	18	$7628^{35}/..$	—	2	—	$563^{35}/..$
	Suma ogólna:									253	$66305^{20}/..$	263	$46819^{37}/..$	—	10	$19485^{23}/$	—

Zestawienie produkcyi zacieru w maju z kwietniem r. 1855.

Obwód:		Bochnia	Brody	Brzeżany	Czerniowce	Jasło	Kołomyja	Kraków	Lwów	Nowy Sącz	Przemyśl	Rzeszow	Sambor	Sanok	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnow	Wadowice	Żółkiew	Miasto Lwów	Miasto Kraków
W przecięciu zacierała każda gorzelnia wiader w	kwiet.	1033	4126	2689	2871	—	850	390	2208	56	2023	1139	3156	1340	1498	3589	3411	206	724	1821	—	—
	maju	1210	2015	2013	2536	—	639	1125	—	—	1194	702	1309	838	763	3480	2891	37	876	1444	—	—
W porównaniu z kwiet. zacierano w maju	więcej	—	—	—	—	—	—	445	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	760	—	—	—
	mniej	2890	23810	46456	50478	—	10697	—	2208	56	11410	9449	13161	1004	59227	5336	131985	787	—	8271	—	—
Pędziło w maju gorzelni	więcej	—	5	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	mniej	2	—	13	10	—	—	1	1	1	4	6	3	—	15	1	28	3	—	9	—	—

W całym kraju było w maju o 83 gorzelni **mniej**; jedna gorzelnia pędziła w maju 1758, w kwietniu zaś 2310 wiader.

Ogólna produkcya w całym kraju była **mniejsza** o 387.120 wiader zacieru niż w kwietniu.

Zestawienie produkcyi piwa w maju z kwietniem 1855 r.

Obwód:		Bochnia	Brody	Brzeżany	Czerniowce	Jasło	Kołomyja	Kraków	Lwów	Nowy Sącz	Przemyśl	Rzeszow	Sambor	Sanok	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnow	Wadowice	Żółkiew	Miasto Lwów	Miasto Kraków
W przecięciu produkował każdy browar wiader w	kwiet.	299	137	231	392	34	223	81	331	45	224	109	252	89	228	297	273	117	156	111	485	322
	maju	311	203	275	483	53	292	101	408	62	310	121	329	81	336	304	358	134	192	152	476	397
W porównaniu z kwiet. warzono w maju	więcej	140	1195	1031	860	115	628	204	134	220	1597	695	540	196	1406	372	1782	410	538	600	—	524
	mniej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—
Było w maju browarów	więcej	—	—	2	—	—	—	1	—	1	1	4	—	3	—	1	—	2	—	1	—	—
	mniej	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—

W całym kraju było w maju o 11 browarów **więcej**; jeden browar produkował w przecięciu 262, w kwietniu zaś 220 wiader.

Ogólna produkcya w całym kraju była w maju **większa** o 13,107 wiader piwa niż w kwietniu.

Kudryńce. R. 1518.

W nagrodę za zasługi Mikołaja Herborta ustanawia Król w miasteczku jego Kudryńcach jarmarki i targi.

In nomine domini Amen. Ad per|petuam rei memoriam Nos **Sigismundus** dei gratia Rex Polonie Magnus dvx Lithuanie Necnon terrarum Cracouie Sandomirie Siradie Lancicie Cvianie Russie Prussie Cvlmen(sis) Elbingens(is) Pomera|nie q(ue) etc. dominus et heres Significamus tenore presentium quibus expedit vniuersis et singulis p(raese)ntibus et futuris harum noticiam habituris, Quia Generosus Nicolaus Herborth de Felstin Tribunus | Camenecen(sis) fidelis noster dilectus suo et vxoris sue Nobilis |Elizabeth nominibus nobis supplicauit vt in opido **Cudrynceze** in terra Camenecen(si) sitto duo fora annalia et septimanale instituere dignaremur | Nos habentes racionem fidelium seruiciorum dicti Generosi Nicolai Herborth quibus nobis et Reipublice in terris Russie et Podolie agens multipliciter se reddit commendatum, Quapropter in eodem opido **Cvdrynceze** duo annalia fora vnum pro festo Sancte Margarethe virginis et martiris Aliud pro festo Exaltacionis Sancte Crucis Septimanale vero singulis ferijs quartis de spetiali gratia et certa scien|tia nostra' indicend(um) et instituen(dum) duximus' Indicimus q(ue) et instituimus p(raese)ntibus perpetuo duratura' ab omnibus et singulis hominibus vtriusq(ue) sexus status et condicionis cuiuscunq(ue) Absq(ue) tamen preiudicio et | iactura ciuitatum et opidorum' in terra predicta Camenecen(si) consistentium celebranda et exercenda' id q(ue) more aliarum ciuitatum et opidorum damus et concedimus plenam potestatem vectoribus mercatoribus | et quibuscunq(ue) hominibus ad opidum predictum gratia cuiuslibet fori veniendi standi' morandi' ibidem res et merces quascunq(ue) omnis coloris et materiei' exponen(di) venden(di), Res pro rebus cambien(di) Alia q(ue) negotia|tionis et mercature genera exercen(di) et disponen(di) Nostra et nostrorum subditorum libertate fulciti Nisi tales sint quos iura non tuentur et quibus consortia fiidedignorum merito denegantur' In cuius rei testimoniu(m) | Sigillum nostrum presentibus est appensum Act(um) in conuentione generali **Cracouien(si)** feria tercia in vigilia Sancti Mathie Apostoli Anno domini **Millesimo quingentesimo decimo octauo** Regni vero n(ost)ri anno duo|decimo Presentibus ibidem Reuerendissimis et Reuerendis in Chr(ist)o patrubus dominis Joanne de Lasko Gneznen(si) et Sedis Apostolice legato nato et primate Bernhardino Vilczek de Lubienye Leopolien(si) Archiep(iscop)is | Joanne de Conari Cracouien(si) Mathia do Drzeuicza Wladislauien(si) Erasmo Plocen(si)' Petro Thomyczkj premislien(si) et Regni nostri Vicecancellario Joanne C....opeczkj Culmen(si) et terrarum Prussie Thesaurario et Jaco|bo de Buczacz Camenecen(si) Episcopis Necnon Magnificis Generos(is) et Venerabilibus Spitbcone de Jaroslaw Castellano' Cristoforo de Schidlowiecz Palatino et capitaneo Cracouien(sibus) ac Regni Polonie Cancella|rio, Nicolao de Ludbrancz poznanien(si) Nicolao de Dambrowicza Sandomirien(si) et Regni nostri exercituum capitanoo generali Jaroslao de Lasko Siradien(si) Joanne Zaramba de Calinova Calisien(si)' Andrea de Thanczin | Lublinen(si)' Otta de Chodecz Russie, Martino de Camyenyecz Podolie Nicolao Spoth de Craiow Pomeranie Georgio de Bayzen Marie(n)burgen(si) Nicolao de Pilcza Belzen(si) Jarando de Brudzew Lancicien(si)' Andrea de Nisch|czicze plocen(si) et Prandothe de Zelazna Rauen(si)' palatinis. Nicolao de Schidlowiecz Sandomirien(si) et Regni nostri Thesaurario, Nicolao Jordan de Zakliczin Voynicen(si), Georgio Crupski de Orchow Leopolien(si) Joan|ne Bochotnyczky de Oleschnycza Vislicien(si)' Adam de Drzevicza Radomien(si)' Stanislao de Sprowa Zarnouien(si)' et Stanislao de Mielecz Zauichosten(si) castellanis Stanislao de Chodecz Leopolien(si) et Regni n(ost)ri Marsal|co Petro Kmitha de Visznycze Premislien(si)' Stanislao de Pilcza Sanocen(si)' et Joanne de Pilcza Lublinen(si) Capitaneis' Joanne Lathalskj Gneznen(sis) Crac(oviensis) et Lancicien(sis) eccl(esi)arum preposito Stanislao Goreczkj Prepo|sito Calisien(si)' et custode Plocen(si) Andrea Crziczki Scholastico Poznanien(si)' et Crac(oviensi) Stanislao Tharlo Archidiacono Lublinen(si)' et Cracouien(si) et Stanislao Oleschnyczki Gneznen(si) Canouicis Secretarys nostris Petro | de Zborow Regni nostri Incisore Siluestro Ozarowskj Succamerario Stanislao Chroberskj Subpincerne' et Derslao Zalywskj Magistro coquine curie n(ost)re Et alijs q(ua)m plurimis Dignitarijs Officialibus ac Curien|sibus n(ost)ris ad premissa testibus fidedignis sincere et fidelibus nostris dilectis' Dat(um) per manus eiusdem Magnifici Cristofori de Schidlowiecz Palatini et Capitanei generalis Cracouien(sis) ac Regni Polonie | Cancellarij Tum Siradien(sis) Noue Ciuitatis Corczin Sochaczouien(sis) Gostinen(sis) etc. Capitanej —

Po prawej stronie, tej samej ręki dopisek:

R(e)l(ati)o Magnifici Cristofori de Schidlowiecz Palatini et Capitanej | generalis Cracouien(sis) ac Regni Polonię Cancelary etc.|

Po lewej stronie podpis:

Christoforus de S(zydlowiec) Pal(a)tinus et C(apitaneus)| Crac(oviensis) ac R(egni) Poloniae Canc(ellarius) s(ub)s(cripsi)t

W imię Pańskie amen. Na wieczną rzeczy pamiątkę, My **Zygmunt** *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, a ziem krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, ruskiej, chełmieńskiej, drażeńskiej, pomorskiej i t.d. Pan dziedziczny — Oznajmiamy osnową niniejszego wszym w ogóle i w szczególności, teraz i na przyszłość będącym, którym wiadomość o tem powziąć wypadnie: Jako Rodowity Mikołaj Herbort z Felsztyna Wojski kamieniecki wiernie Nam miły, od siebie i od żony swej Szlachetnej Elżbiety nas upraszał, abyśmy w miasteczku* **Kudryńcach** *w ziemi kamienieckiej leżącym, dwa jarmarki i targ ustanowić raczyli. Mając wzgląd na wierne wspomnionego Rodowitego Mikołaja Herborta usługi, któremi się Nam i Rzeczypospolitej podczas działalności swej na Rusi i Podolu wielokrotnie zaleca; postanowiliśmy ze szczególnej łaski i pewnej wiedzy zapowiedzieć i ustanowić w miasteczku* **Kudryńcach** *dwa jarmarki, jeden na święta Małgorzatę Pannę i Męczennicę, drugi na Podniesienie świętego Krzyża, a targ w każdą środę — jakoż zapowiadamy i ustanawiamy niniejszem, tak iż się po wsze czasy, dla wszystkich w ogóle i w szczególności ludzi obojej płci, wszelkiego stanu i powołania, bez uszczerbku i szkody jednakże miast i miasteczek w przerzeczonej ziemi kamienieckiej będących odbywać mają, a to według zwyczaju w innych miastach i miasteczkach przyjętego. Przytem pozwalamy i zupełną wolność dajemy woźnicom, kupcom i różnym ludziom, do pomienionego miasteczka na jarmarki i targi przybywać, tam stawać, zatrzymywać się, rzeczy i towary jakiejkolwiek barwy i wyrobu wykładać, przedawać albo za inne zamieniać, wszelkie rodzaje sprawunków i kupi załatwiać i zarządzać, wspierając ich Naszą i poddanych Naszych wolnością, wyjąwszy takich, którymi się prawa nie opiekują, i którym obcowanie z uczciwymi ludźmi słusznie wzbronione. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Działo się na sejmie walnym* **krakowskim** *we wtorek poprzedzający uroczystość świętego Macieja Apostoła roku Pańskiego* **Tysiąc Pięćset Ośmnastego**, *a w dwunastym królestwa Naszego, w przytomności Przewielebnych i Czestnych w Chrystusie Ojców Księży: Jana z Łaska gnieźnieńskiego, urodzonego Stolicy apostolskiej legata i Prymasa, Bernarda Wilczka z Lubienia lwowskiego, Arcypasterzów; Jana z Konar krakowskiego, Macieja z Drzewicy włocławskiego, Erazma płockiego, Piotra Tomickiego przemyślskiego a Podkanclerzego koronnego, Jana Kopeckiego chełmieńskiego a ziem pruskich Podskarbiego, Jakóba z Buczacza kamienieckiego, Biskupów; tudzież Wielmożnych, Rodowitych i Czestnych: Spytka z Jarosławia Kasztelana, Krzystofa z Szydłowca Wojewody i Starosty krakowskiego a koronnego Kanclerza, Mikołaja z Lubrańca poznańskiego, Mikołaja z Dąbrowicy sądomirskiego a Wielkiego wojsk koronnych Hetmana, Jarosława z Łaska sieradzkiego, Jana Zaręby z Kalinowy kaliskiego, Andrzeja z Tęczyna lubelskiego, Oty z Chodźca ruskiego, Marcina z Kamieńca, podolskiego, Mikołaja Spota z Krajowa pomorskiego, Jerzego z Bajzen malborskiego, Mikołaja z Pilcy bełzkiego, Jaranda z Brudzewa łęczyckiego, Andrzeja z Niszczyc płockiego i Prandoty z Żelazny rawskiego, Wojewodów; Mikołaja z Szydłowca sądomirskiego a koronnego Skarbnika, Mikołaja Jordana z Zakliczyna wojnickiego, Jerzego Krupskiego z Orchowa lwowskiego, Jana Bochotnickiego z Oleśnicy wiślickiego, Adama z Drzewicy radomskiego, Stanisława ze Sprowy żarnowieckiego i Stanisława z Mielca zawichoskiego, Kasztelanów; Stanisława z Chodca lwowskiego a koronnego Marszałka, Piotra Kmity z Wiśnicza przemyślskiego, Stanisława z Pilcy sanockiego i Jana z Pilcy lubelskiego, Starostów; Jana Latalskiego Proboszcza kościołów gnieźnieńskiego, krakowskiego i łęczyckiego, Stanisława Goreckiego Proboszcza kaliskiego a płockiego Kustosza, Andrzeja Krzyckiego Scholastyka poznańskiego a krakowskiego, Stanisława Tarła Archidziakona lubelskiego a krakowskiego, i Stanisława Oleśnickiego gnieźnieńskiego, Kanoników — Sekretarzów Naszych, Piotra ze Zborowa Krajczego koronnego, Sylwestra Ożarowskiego Podkomorzego, Stanisława Chroberskiego Podczaszego i Dzierżsława Zaliwskiego zarządcy kuchni Naszej nadwornej, także wielu innych Dostojników, Urzędników i Dworzan Naszych wiarygodnych, szczerze Nam wiernych i miłych. Dano przez ręce tegoż Wielmożnego Krzystofa z Szydłowca Wojewody i Generała krakowskiego, Kanclerza korony Polskiej a sieradzkiego, korczyńskiego, sochaczewskiego, gostyńskiego i t. d. Starosty.*

Referat Wielmożnego Krzystofa z Szydłowca Wojewody i generalnego Starosty krakowskiego, i Kanclerza koronnego.

Krzystof *z Szydłowca Wojewoda i Starosta krakowski a Kanclerz koronny podpisał.*

Pieczęć, która jak po naddzieranych dziureczkach i wytłoczeniach na pargaminie znać, na sznurku wisiała, zaginęła.

We Lwowie 31go stycznia 1854. Wolański

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni**. Z c. k. galic. Drukarni rządowej.